

PETŐ INTÉZET

Pető András és a Pető Intézet munkája, a Pető-féle módszer: a konduktív mozgáspedagógia – küzdelmes hazai elfogadtatása ellenére – ma a világon talán a leggyakrabban emlegetett magyar gyógyító eljárás. Világszerte alakulnak a Pető-féle konduktív mozgáspedagógiai elveken alapuló intézetek, gyógyító közösségek.

Pető András 120 éve született Szombathelyen. Fiatalként, saját családjában találkozott a krónikus mozgásszervi zavarban szenvedő ember gondjaival. Érettségi után évtizedeken át Ausztriában tanult és dolgozott. A Bécsi Egyetemen szerezte orvosi diplomáját, a Bécsi Orvosi Kar Élettani Intézetében kezdte kutatói pályáját az agyi és idegrendszeri károsodások tanulmányozásával. Később különböző rehabilitációs osztályokon, az I. Világháborús rokkantak gyógyintézményeiben dolgozott, majd számos más, különösen a természetes gyógy módokat alkalmazó kórházban praktizált. Európaszerte ismertté vált orvosszakíróként is. Később figyelme egyre inkább a mozgássérült gyermekek és a veleszületett idegrendszeri károsodások felé fordult.

A több évtizedes külföldi tartózkodás után 1939-ben hazatért Magyarországra, a világháború éveit főleg gyógypedagógusként vészeli át, míg végül orvosi diplomáját elfogadták. A Pető András nevét egy módszer védjegyévé, és világszerte ismertté tevő munka közvetlenül a II. Világháború után, 1945-ben kezdődött egy Alkotás úti, épület alagsori 2 szobájában Gyógypedagógiai Nevelőintézet Kísérleti Mozgásterápiai Osztálya néven, 14 gyógyíthatatlannak tartott gyermekkel. Zseniális gyógyító rendszerében a 19. században gyökerező holisztikus orvosi szemléletet egyesítette a modern neurológia felismeréseinek alapuló medicinával és a 20. századi pedagógiai gondolkodás tapasztalataival. Az osztálynak évekig nem volt költségvetése, de Pető karizmatikus személyisége lelkes önkénteseket, nagyrészt orvosokat vonzott, akik Pető András vezetésével valósították meg a konduktív pedagógiai módszert.

Pető András orvosként azt vizsgálta, hogy mi maradt meg épen az idegrendszer szerkezetéből és működéséből, és a pedagógusként úgy tette fel a kérdést, hogy mire lehet az egyént az idegrendszer bizonyos területeinek kóros működése ellenére is megtanítani. A gyógyulás, a rehabilitáció útját nem csupán a részekben, hanem az egészben, a sérült gyermek teljes személyiségében kereste és találta meg, a pedagógia, pszichológia, művészet, hang- és ritmus segítségével.

Pető András dolgozta ki a négy-éves konduktor képzés tananyagát és módszertanát. Az első csoport konduktorai éppen Pető András halálának évében, 1967-ben vehették át diplomájukat. A magyar konduktorképzés világhírű, de ugyanúgy világszerte keresettek a magyar konduktorok. Maga a szó – conducere – a vezetést, rávezetést jelenti.

A konduktív pedagógia, a tanításra és tanulásra épülő gyógyítás kerete a csoportmunka. A rendszer kidolgozója fontosnak tartotta, több mint fél évszázaddal megelőzve a talán még ma sem eléggé elfogadott evidenciát, hogy sérült személyek – gyermekek vagy felnőttek – az egészségesekkel együtt éljenek. A konduktív pedagógia fontos üzenete, hogy úgy kellene mindannyiunknak felnőnünk, hogy a teljes élet részének tudjuk tekinteni a sérült, a fogyatékos, a másilyen embereket és a velük való együttműködést.

Pető András halála után egyik legkorábbi tanítványa, Hári Mária vette át az intézet igazgatását. Az ő visszaemlékezéseiben olvashatunk Pető módszeréről. Megfelelő kérdések feltevésével munkatársait, tanítványait megtanította „a lehető legpontosabb, mindenre kiterjedő és részletes megfigyelésre, illetőleg az egész áttekintésére.” A legrészletesebb tüneti leírást és látást követelte meg munkatársaitól.

Az 1993-ban megrendezett, Pető Andrásra emlékező konferencia egyik jeles külföldi előadója elmondta, hogy érdemes Magyarországra jönni, mert itt képzett tanítómesterektől meg lehet tanulni a komplex és többdimenziós konduktív pedagógiai rendszert. Ő azonban

ennél többet akar hazavinni: a konduktív kultúrát. Annak a légkörnek és környezetnek a megteremtését, amely a legeredményesebben segíti elő a sérült gyermekek önállóságának és autonómiájának fejlődését.

Pető András, Hári Mária öröksége, és az utódok jelenleg is folyó értékes munkássága végső soron három nagy terület, az egészségügy, az oktatás-nevelés és a kultúra szét nem választható egységére és harmóniájára mutat rá. A magyarországi és külföldi Pető Intézetek és Pető centrumok és a konduktív pedagógia ezt a harmóniát a beteg gyermekek és felnőttek gyógyítására használják a szakma szabályainak megfelelően. Tanuljunk ebből, hisz az egészség, a tudás és a kultúra szétbogozhatatlan kapcsolata mind az egészségesek, mind betegek, egyének és közösségek életének a mindennapjaihoz adják hozzá a megértés és a megbékélés építőelemeit.

Dr. Réthelyi Miklós